

כַּשֶּׁמֶת עַל רַבִּי נַחֲמָן מְכַרְסָּף

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר, זצ"ל

וְאֵת חֲנָן

מתוך ספר לקוטי ה'לכות

הבט ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת

משם' דיקא, ממקום שאתם שם ומכל מה שעובר עליך, שצריך כל אדם לזהר מאד מאד שלא להרהר אחר משפטיו יתברך, רק לידע ולהאמין תמיד כי צדיק ה' וישר משפטיו, וכל מה שעובר עליו הכל לטובתו. כי מי שמהרהר חס ושלום איזה הרהור על משפטיו יתברך, זה עקר פגם המשפט, כי זה ידוע, שהכל נברא בשביל האדם הבעל בחירה, ועקר הבחירה הוא בשביל המשפט, הינו כדי שהאדם יקבל שכרו במשפט ולא יאכל לעתיד בחנם נהמא דכסופא.

אבל משפט השם יתברך עמוק עמוק מאד מאד, כי הוא יתברך אוהב צדקה ומשפט, כי על-פי דין ומשפט לא היה אפשר להעולם להתקיים, על-כן הקדים מדת הרחמים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. אבל אף-על-פי-כן, בלי משפט כלל אי אפשר להתקיים העולם שנברא בשביל הבחירה, שכל העולמות תלויים בו.

על-כן צריך האדם לידע, שכל מה שעובר עליו בכל יום ויום כל ימי חייו, הכל בצדקה ומשפט, בחסד וברחמים, כי ישר משפטיו יתברך, כי בחירתו הוא דיקא באופן זה שמתנהג עמו בכל יום ויום, כי השם יתברך ברחמיו שקל בדעתו, שזה האדם עקר בחירתו כשיהיה לו עשר מפלג, וזה האדם עקר בחירתו על-ידי עניות ודחקות גדול, וכן בשאר הרפתקאות וכו', כי הכל בשביל הבחירה שהוא בחינת משפט כנ"ל.

ובזה טועים רב בני-אדם, שכל אחד אומר: אם היה לו פרנסה, היה עובד השם. ואם-כן לפי דבריו הקדוש-ברוך-הוא בא בטרוניא חס ושלום ועלילה עליו, כי הוא רוצה שיעסק בתורה ועבודה אף-על-פי שאינו יכול מחמת דחק הפרנסה, ואם-כן הרי הוא מהרהר אחר משפטיו השם יתברך, כאלו חס ושלום הוא יתברך מעות המשפט נגדו, וזה הפגם גדול ביותר, כי זה עקר בחינת פגם המשפט, שמשם באים כל הקלקולים, רחמנא לצלן.

על-כן צריך כל החפץ באמת לחוס על עצמו, שיזהר מאד מלומר בדברים האלה, רק ידע ויאמין שבחירתו תלויה דיקא באופן זה שהשם יתברך מתנהג עמו, ויאמין שהכל לטובתו, ויהיה רגיל לומר: כל מה דעבד רחמנא לטב עבד, ובוודאי יש דרך, שדיקא על-ידי זה הדחקות והיסורים והבלבולים יתקרב להשם יתברך. ואם קשה לו לקבל

סיפור השבוע

ימי התלאות
7-ב

שש ... ועל-כן התחילו הדברים להפגס בלב משה הנ"ל, וישאל את אשתו אם תקבל הימנו גט, והשיבה לו שהיא מרצה לזה רק באופן שיתן לה על-כל-פנים מחצית עשרו, ונתרצה משה לזה, וחלקו ביניהם מיד את כל רכושם מחוט ועד שרוך נעל ונתן לה גט, ונשא אחר-כך אשתו השנייה שהיתה אחות הרב מטאמאשפיל, שהיה ממקורבי הרב מסווראן, והוליד ממנה בן ובת.

שש וכאשר נתקיימו דברי רבנו ז"ל אודות האיש משה ואשתו עלקא, ילדה לו בן ובת, שמח מאד לאין ערוך. וישלח עגלה מיוחדת להביא על הברית מלה את אחי אשתו, הרב מטאמאשפיל הנ"ל וכבד אותו במצות פריעה, כי את הרב העיר מרא דאתרא ר' אהרון הכרח לכבד במצות סנדק ואת מורנו מוהרנ"ת, כבד במצות חתון שהיה אמן גדול בזה, ואת גיסו הרב מטאמאשפיל כבד במצות פריעה.

שש ובעת המלה, עמד איש אחד ושמו אבריימיל פייס, שהיה חברו ושתפו של משה הנ"ל, וראה שאין להרב מטאמאשפיל אמונת בזה, כי הילד צעק בצעקות גדולות מאד ולא היה ביכולתו לסבל צער אביו האיש משה הנ"ל, כי הילד היה חשוב אצלו מאד, ולא היה יכל להתאפק, וידחק בגופו קצת את הרב מטאמאשפיל מהילד והוא פרע מיד בנקל, כי זה האיש אבריימיל היה בקי ואמן גדול בזה, והרב מטאמאשפיל נתביש ונתלבנו פניו קצת ... (ההמשך מעבר לדף)

ולסבל היסורים והדחקות, יצעק ויתפלל להשם יתברך שיושיעהו ויעזרהו, כי אין שום עצה ותחבולה נגד כל הצרות והרפתקאות וטרדות פרנסה העוברים על האדם בכל עת ועת, כי אם לצעק ולזעק ולהתחנן לפני השם יתברך, ולבכות לפניו כתינוק הבוכה לפני אביו שימלא מחסורו.

ובשילך בדרך זה, ירויח תמיד הרבה רוח אמת ונצח, כי על-פירוב יפעל בבקשתו הרבה, כי השם יתברך שומע תפלת כל פה. ואפלו אם לפעמים חס ושלום לא יתקבל תפלתו, כי זמנין דשמע וזמנין דלא שמע, כמבאר בזהר הקדוש, על-כל-פנים הרויח שקרב עצמו להשם יתברך על-ידי זה, כי אין שום דבר שיקרב וידבק את האדם להשם יתברך כמו התפלה.

אבל זה שאומר האדם: אם היה מתנהג עמי כך, הייתי עוסק בתורה וכו', אין זה עצה כלל, אדרבא הוא פוגם בזה הרבה כנ"ל, כי כל אחד צריך לבקש את השם יתברך ממקום שהוא שם, כמו שכתוב: "ובקשתם משם את ה' אלקיך" משם דיקא, ממקום שאתם שם ומכל מה שעובר עליך, וכמוכא בשם הבעל-שם-טוב, וזכרנו לברכה. (הלכות ראש השנה ו', אות יא לפי אוצר היראה - ממוין ופרנסה, אות כב)

ה' אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים

עקר השארתו של אדם לאחר מיתתו הם הבנים שגשארין אחריו הממלאין את מקומו. ועקר הוא הדעת, הינו כשזוכה נשארין ממנו בנים שקבלו ממנו דעתו הקדושה, כי כל אחד מישראל יש לו חלק בהדעת הקדוש, כי עקר הדעת הוא לדעת את ה', כמו שכתוב: אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים וכו'. וכל אחד מישראל הוא חלק אלוה ממעל ונשמתו משרשת בהדעת הקדוש הנה שהוא שרש כל הנשמות כלם, כי חכמה הוא שרש הכל, כמו שכתוב: כלם בחכמה עשית.

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב/סו)

טוב להגיד ולשיר נ נח נחמן מאומן לזכות לכל הישועות

סיפור השבוע

(המשך הסיפור)

עש ... ויחר אפו ויבז בעיניו לשלח יד ולנקם בהאיש אבריימל לבדו, כי הגידו לו שהוא מאגדת המקרבים שלמורנו מוהרנ"ת, ויבקש לשלח יד ולהזיק למורנו מוהרנ"ת בעצמו בחנם על לא דבר.

עש (א) וכאשר ארכו הימים והגיע זמן שדוכין לבתו, עשה שדוך עם בת אדמו"ר, מרת האדיל, וקח את בתו הר' אברהם דב לחתן לה. וכאשר הגיע זמן נשואיהם בהיותם ערך ארבע עשרה שנה כמנהג השנים הקודמים, הזמין המחנך משה הנ"ל עוד הפעם את גיסו הרב מטאמאשפיל עם זוגתו, שיבואו לבקסלב למועד הנשואין. ובהיותם על הנשואין, מחמת שהיה להם שנאה בחנם מכבר על מורנו מוהרנ"ת כנ"ל, פערו פיהם לבלי חזק ויחרפו את מוהרנ"ת לפני אנשיו (ואשת הרב הנ"ל פערה פה פל-כך בחרוף וגדוף, עד שגרמה לעצמה הפאה מאחד מאנ"ש) עד שעלידיה נתעורר מריבה גדולה, ומיום ליום חשב הרב מטאמאשפיל מחשבות להסית את אחותו עלקא הנ"ל ובנה שהם יסיתו ויפתו את האיש משה הנ"ל בעצמו שגם הוא יתהפך לשונא, לרודף את מוהרנ"ת.

עש (ד) והנה נודע מדברי אדמו"ר בספר חיי מוהר"ן, ששבח את מוהרנ"ת בגדל הענה שנמצאת בו, ועל-כן לא רצה בשום אופן להקרא בשם רבי, אך היראים והשלמים ממקרי אדמו"ר, לא הביטו כלל על ענותו ושפלותו בעיני עצמו שאינו חפץ להקרא בשם רבי, וקברו עצמם למוהרנ"ת, למען לעורר את לבם לעבודת ה'.

עש אכל האנשים הפשוטים שהיו בבקסלב ומהם האיש משה הנ"ל שנעשה גיסו של הרב מטאמאשפיל, שהיה מחסידי הרב מסוראן וגם אבריימל פייעס, אף שגם הם היו רגילים להכנס למוהרנ"ת ולהחזיקו בפרנסתו, עם כל זה נטו לנסע להרב מסוראן, והוא לא הסתפק עצמו בהם ואדרבא, חרה אפו על שארית הפלטה שנתקברו למוהרנ"ת ...

קראות באב"י הנחל

= מבוא (חלק א) =

ר' ישראל נולד בכ' בכסלו תרנ"ח, ונכנס לבריתו של אברהם אבינו בנר שלישי של חנכה - יום שבו פסקו מי המבול, ונסתלק למעלה בשיבה טובה ב-ח' חשון תשנ"ה, סמוך ליום שבו התחילו מי המבול.

הוא נקרא 'ישראל בער' על שם שחט אחד ממשפחתו, שהיה צדיק גדול מאד. סבו מצד אביו היה אב בית דין של אודסה ארבעים שנה, ולאחריו עלה לארץ ישראל, ואבי סבו מצד אמו היה נכדו של 'הנודע ביהודה', והיה מקרב להרב הצדיק ר' אברהם מקליסק (הקליסקר).

מבתו של ר' ישראל, שהוא היה מיחס מצד אביו לידוד המלך, ומצד אמו ליבעל שם טוב, אך היתה נזהרת לא לומר זאת לאנשים בפניו, כי היה מקפיד כשמכירים יחוסו.

הרבו של ר' ישראל היה נעלם ולא יודעים כמעט כלום עליו (כך מרמז בדבוריו), ואפילו משפחתו ומכיריו לא ידעו ממנו, כמו שרמז פעם בשפער לחברים, שהנשיא שזר לקח את ילדיו ביום חתנת פנהס בנו ואמר להם: "אתם לא יודעים מי האבא שלכם?" וילדיו התרגזו על זה, ובכל זאת חזר שזר ואמר להם: "אתם לא יודעים מי האבא שלכם!"

הרבו של ר' ישראל היה לרמז השגות וענינים חשובים בתוך ספורים, וכל אחד היה מבין בפנים מה דמשער בלביה.

גם זכור, שבתו המבגרת (של ר' ישראל) זכרונה לברכה, ספרה עליו פעם והליכה השומעים בדבוריה ובספוריה הנעימים עליו, וכשספרו זאת לר' ישראל אמר: "מה היא יודעת?".

מזה תבין שהוא היה צדיק גנוז מאד נעלם, והעולם טעו בו הרבה, ובפרט בזקנותו לחשב שהוא כבר זקן וכו', רחמנא לצלן, או יש כאלו שאומרים שמכירים אותו יותר מארבעים שנה וכדומה, אבל באמת אי-אפשר לדעת ממנו, כי הוא היה מסתיר את עצמו מהעולם לגמרי ...

עצות ותפילות

מועדי ה' - אלול, א

פונות אלול הם תקון לפגם הברית. ועלידיה ימצא את זיווגו, ולא תהיה לו מנגדת, רק תהיה נוטה אחר רצונו. ועקר פונת אלול, עין בסימן ו, בלקוטיא.

... "אני לדודי ודודי לי הרוצה בשושנים", אבי שבשמים, "מלכי ואלקי אליך אתפלל. ה' חקרתני ותדע, אתה ידעת שבת וקומי בנתה לרעי מרחוק, ארחי ורבעי זרית וכל דרכי הסכנתה, כי אין מלה בלשוני הן ה' ידעת כלה, אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה, פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה, אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אברח, אם אסך שמים שם אתה ואציעה שאול הנר".

רבונו של עולם, מלא רחמים, חושב מחשבות לכל ידח ממך נדח, רחם עלינו למען שמך, וקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ, בקש ברחמך צאן אוכלות, צאן נדח ואין מקבץ. רבונו של עולם, "תעיתי כשה אוכל בקש עבדך". רבונו של עולם, מרב עניי ועמלי ומרב עצם עונותי ופשעי הרבים והעצומים בלי שעור וערך ומספר, ומעצם בלבול דעתי מרובי הפגמים שפגמתי בעונותי מעודי עד היום הזה, על-כן איני יכול לפתח פי לדבר כלל, וקשה וכבד עלי מאד מאד לפרש שיחתי לפניך, וגם אי-אפשר לפרש כל שיחתי לפניך בכל אשר עם לבבי, כי צרות לבבי הרחיבו מאד, אשר לא יספיק הזמן לפרשם, "כי רבות אנוחותי ולבי דוי".

אבל אף-על-פי-כן הציקתני רוחי ועצור במליץ לא אוכל, אמרתי אשיחה וירוח לי, אדברה ויעבר עלי מה, אולי אפכה עתה למצא הנקדה טובה השיך ללבי עתה באמת, שאפכה עלידה לשוב אליך מעתה באמת. ואיך שהוא איך שהוא, איך שנפלנו וירדנו בגלות המר הזה למקומות שירדנו כל אחד לפי ירידתו, עם כל זה עדין חובה עלינו על כל אחד ואחד, לחתור ולבקש ולחפש אחר אבודתנו הרבות והעצומות מאד בלי שעור וערך, אשר אבדנו בגלגול זה ובגלגולים אחרים, עלידי תאותינו הרעות.

אולי נזכה לעורר רחמים גדולים אצל בעל הרחמים המרחם על כל האובדים והנזדחים, הגור בתורתו להשיב אבדות, אולי יש תקוה למצא איזה אבדה מאבדות נפשנו הרבים, אולי נזכה למצא מקצתם או כלם. ואף-על-פי שאני בעצמי החיב מכל הצדדים, כי אבדתי לדעת מה שאבדתי, ובעונותי הרבים מחמת תאותי הרעות, הייתי כמו שוטה המאבד מה שנותנין לו.

אף-על-פי-כן אולי אפכה ברחמך למצא עוד איזה נקדה טובה אמתית שתוכל להתגבר על כל מה שאני צריך להתגבר, באפן שאפכה מעתה לשוב אליך באמת, ולחפש ולבקש ולמצא כל אבדותי ואבדת אחרים להשיבם כלם למקומם הראוי למקור שנחצבו משם, באפן שיתקנו כלם בתכלית התקון באמת כרצונך הטוב ... (לקוטי תפילות ב' - מתוך תפילה מ"ד):

שלוש עשרה וכל הישועות

